

PATVIRTINTA
Vilniaus lopšelio-darželio „Šypsena“
direktoriaus 2025 m. gegužės 22 d.
įsakymu Nr. V-20

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „ŠYPSENA“ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lopšelio-darželio „Šypsena“ (toliau – Lopšelis-darželis) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) reglamentuoja visų lopšelio-darželio darbuotojų veiklos bendražmogiškuosius, profesinės etikos, moralaus elgesio principus, vertybines nuostatas, kuriuos įsipareigoja taikyti visi lopšelio darželio darbuotojai.
2. Kodekso paskirtis - įtvirtinti darbuotojų etikos normas, saugančias žmogiškąją vertę bei orumą, reguliuojančias tarpusavio santykius, užtikrinančias profesinės veiklos kokybę, kuriančias bei puoselėjančias lopšelio-darželio kultūrą.
3. Etikos kodeksas papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, lopšelio-darželio nuostatuose, Darbo tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.
5. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
6. **Darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
7. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
8. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.
9. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
10. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
11. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
12. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
13. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
14. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR FUNKCIJOS

15. Etikos kodekso tikslas – nubrėžti tolerancijos ribas Lopšelio–darželio darbuotojų tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį Lopšelio darželio autoritetui.

16. Funkcijos:

16.1. užtikrinti, kad visų Lopšelio-darželio darbuotojų tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancija ir pagarbos vienu kitiems principais.

16.2. padėti darbuotojams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.

16.3. apsaugoti Lopšelio darželio darbuotojus nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens orumui ir prestižui.

16.4. skatinti darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas - esminė bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Lopšelio-darželio veikla.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI UGDOMOSIOS VEIKLOS ORGANIZAVIMO ETIKOS PRINCIPAI

17. Ugdomojoje veikloje vadovaujamosi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

17.1. pagarbos;

17.2. teisingumo;

17.3. orumo ir pagarbos žmogaus teisėms;

17.4. atsakomybės;

17.5. sąžiningumo;

17.6. atidos.

18. **Pagarbos principas.** Vadovaujantis šiuo principu pripažįstama, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

19. **Teisingumo principas.** Vadovaujantis šiuo principu pripažįstama vaikų ugdymosi poreikių įvairovė, atsižvelgiama į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir nešališkai vertinami kiekvieno vaiko pasiekimai bei pažanga, ugdymosi poreikiai, vaikų ar jų grupių dalyvavimas bendruomenės gyvenime, sprendžiami konfliktai.

20. **Žmogaus teisių pripažinimo principas.** Vadovaujantis šiuo principu nepažeidžiamos vaiko teisės ir teisėti interesai, vadovaujamosi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis bei siekiama, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos profesinei veiklai.

21. **Atsakomybės principas.** Vadovaujantis atsakomybės principu veikiama profesionaliai, nuolat tobulinamos profesinės kompetencijos, reikalingos siekiant kokybiškai organizuoti ugdomąją veiklą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

22. **Sąžiningumo principas.** Vadovaujantis sąžiningumo principu teikiama teisinga informacija apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, profesinėje veikloje sąžiningai naudojami išteklių, vadovaujamosi Lopšelio-darželio vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiaujama nei savo padėtimi, nei vaiko (vaikų) pasitikėjimu, jie nenaudojami asmeninės naudos tikslais.

23. **Atidos principas.** Vadovaujantis atidos ir solidarumo principu su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene bendraujama siekiant geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodant vaiko (vaikų) emocinės būsenos supratimą.

24. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už Kodekso reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama Lopšelio-darželio savivaldos institucijų ir Lopšelio-darželio vadovo sudarytos etikos komisijos nuomonė.

V SKYRIUS

PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ELGESIO IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

25. Lopšelio-darželio darbuotojai, suvokdami Etikos kodekso normų nuostatas ir pripažindami svarbiausias vertybes – kolegiškumą, saviraišką, profesinę kompetenciją, pagarbą kitokiai nuomonei, įsipareigoja:

25.1. aktyviai palaikyti Lopšelio-darželio siekius, garbingai atstovauti Lopšelių-darželių vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jo vardą mieste, šalyje ir užsienyje;

25.2. objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

25.3. gerbti Lopšelio-darželio bendruomenės narių teises ir pareigas;

25.4. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Lopšelio-darželio taryba, Mokytojų taryba ir kt.);

25.5. nuolat rūpintis savo kvalifikacijos tobulinimu, taisyklingos kalbos vartojimu ir bendravimo kultūra;

25.6. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas;

25.7. vadovautis lygybės principu puoselėjant pagarbius santykius su visais bendruomenės nariais, nepaisant amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, socialinės padėties, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų, užimamų pareigų;

25.8. visada veikti protingai ir teisingai, nepiktinaudžiauti suteiktomis galiomis;

25.9. būti nešališkais ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimant sprendimą;

25.10. priimti apgalvotus ir teisėtus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti savo veiksmų, sprendimų viešumą ir pateikti priimamų sprendimų motyvus;

25.11. suteikiant apdovanojimą darbuotojui, aukštesnę kvalifikacinę kategoriją remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu;

25.12. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri darbuotojui patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliesiems jos sužinoti;

25.13. nežeminti nedalyvaujančio pedagogo, darbuotojo bendradarbių, tėvų ar vaikų akivaizdoje apie jo gebėjimus, pažiūras ir asmenines savybes, nedemonstruoti neigiamų emocijų;

25.14. nevartoti necenzūrinių žodžių;

25.15. vengti tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

25.16. nedangstyti darbuotojų daromų klaidų;

25.17. laikytis Lopšelio-darželio darbuotojų etikos principų: viešumo, tiesos sakymo, draugiškumo ir geranoriškumo.

26. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo etikai prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. darbuotojų ir vaikų tėvų (tėvių, globėjų) išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

27. Suprasti, jog etikos normas pažeidžia:

27.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

27.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas;

27.3. eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

- 27.4. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai šeimos reikalai ir kt.);
- 27.5. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie vaikus, jų tėvus (globėjus ar įtėvius) (socialinė padėtis, šeiminiai santykiai, ligos ir kt.) jeigu ta informacija nesusijusi su vaiko gerove ar aktuali tik vaiką ugdantiems mokytojams ir kitiems specialistams;
- 27.6. nepagarbus elgesys (ar nepagarbi, įžeidžianti kalba) su vaikais, tėvais, darbuotojais, kitais viešaisiais asmenimis, besilankančiais įstaigoje.
28. Tausoti ir atsakingai naudoti Lopšelio-darželio turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdamy Lopšelio-darželio tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.
29. Etikos kodekso 19 punkto nuostatas pažeidžia:
- 29.1. Lopšelio-darželio materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ir asmeninių poreikių tenkinimui;
- 29.2. piktnaudžiavimas Lopšelio-darželio ištekliais vykdamy su lopšelio-darželio veikla nesusijusius projektus;
- 29.3. Lopšelio-darželio nuosavybės, turto niokojimas ar netausojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.
30. Lopšelio-darželio vadovai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi:
- 30.1. teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus;
- 30.2. nesinaudoti tarnybine padėtimi;
- 30.3. remti ir plėtoti bendruomenės narių laisves ir teises;
- 30.4. skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius ryšius;
- 30.5. neviršyti savo pareiginių įgaliojimų.
31. Kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas turi:
- 31.1. korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti darbuotojų profesinės etikos klimatą;
- 31.2. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Lopšelio-darželio darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais;
- 31.3. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;
- 31.4. kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, emocinis nesusivaldymas ir kt.;
- 31.5. elgesio normų pažeidimo faktams reikšti kategorišką nepakantumą nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai;
- 31.6. nereikalauti tiesioginių ar netiesioginių dovanų iš vaikų tėvų (įtėvių, globėjų);
- 31.7. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.
32. Nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš vaikų.
33. Nekritikuoti ir sąmoningai nemenkinti kolegų (ypač ugdomosios veiklos metu su vaikais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO PRIEŽIŪRA

34. Etikos kodekso vykdymo priežiūrą atlieka direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir direktoriaus pavaduotojas ūkiui, vadovaudamiesi Etikos kodekso nuostatomis.
35. Gavus informacijos apie Etikos kodekso nuostatų pažeidimą, direktorius įsakymu skiriama Etikos priežiūros komisija (toliau – Komisija), iš trijų lopšelio-darželio darbuotojų.

36. Į Komisijos sudėtį įtraukiami asmenys, turintys bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių, gebantys dirbti komandoje, spręsti konfliktus, greitai ir laiku priimti sprendimus, išmanantys bendravimo su suaugusiais, su įvairaus amžiaus tarpsnio vaikais ypatumus, prevencinio darbo specifiką, atsakingi ir pareigingi.

37. Komisija, atlikdama priežiūrą, vadovaujasi Etikos kodekso nuostatomis.

38. Pagrindas pradėti nagrinėjimą dėl Etikos kodekso pažeidimo:

38.1. asmens (pareiškėjo) rašytinis pareiškimas su pateiktais faktais;

38.2. visuomenės informavimo priemonėse pateikta informacija apie Lopšelyje-darželyje pažeistas vaikų ar suaugusiųjų teises;

39. Komisija, per 5-7 dienas išanalizavusi konflikto priežastis, aplinkybes ir priėmusi sprendimą, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

39.1. raštu įspėti Lopšelio-darželio darbuotoją;

39.2. taikyti moralinio poveikio priemones (žodinė pastaba, įspėjimas);

39.3. siūlyti direktoriui įspėti darbuotoją dėl netinkamo elgesio.

40. Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojantis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai bei kitais atvejais.

41. Etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius pareiškimus dėl nederamo elgesio Etikos kodekso nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Būtina darbuotojų Etikos kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

43. Etikos kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

44. Kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas privalo savo veikloje vadovautis Etikos kodeksu.

45. Etikos kodeksas vienodai taikomas visiems lopšelio darželio darbuotojams.

46. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

47. Lopšelio-darželio Etikos kodeksas skelbiamas viešai internetinėje svetainėje.

PRITARTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Šypsena“

Darbo tarybos nutarimu

2025 m. gegužės 22 d.

protokolo Nr. DT-1